

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetско ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta 1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravništvo lista je v „Narodni tiskarni“ v Tavčerjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

— („Narodno društvo.“) Kujizica „Slovenci in državni zbor“ se uže društvenikom razpošilja. Ker se pa še vedno mnogo novih društvenikov iz vseh slovenskih okrajev oglašja, se razpošiljanje ne more precej na vse kraje vršiti. — Občni zbor „Narodnega društva“ je, kakor smo naznanili, v soboto 15. avgusta ob 3 uri popoldne v prostorih „narodne tiskarne“ (Hotel Tavčar) na celovski cesti. Ker se od občnega zbora tudi društvena pravila imajo potrditi, vabimo društvenike, da se če mogoče osobno udeležijo ali pa pismeno naznanijo svoje želje, ko bi hoteli kako točko pravil spremenjeno imeti. Osnovni odbor.

— (Narodni shodi.) V soboto 15. avgusta praznuje naš „Sokol“ desetletnico. Isti dan dopoldne ima „pisateljsko društvo“ svoj občni zbor, popoldne pa je prvi občni zbor „Narodnega društva“. Pričakujemo tedaj da pride ta dan tudi iz dežele dosti rodoljubov. V nedeljo v jutro bode, če bode vreme ugodno, izlet v Bled na Gorenjsko. Vlški Rudolfove železnice so tako urejeni, da je mogoče od opoldne do pozne noči se v Bledu muditi, ker gresta iz Lesec vlaka ob 9tih zvečer in o polnoči v Ljubljano.

— (Iz Šoštanja) se nam piše 1. avg.: Naša posojilnica je imela od 28. jun. do 26. jul., to je v prvih štirih tednih 5140 gld. 77 kr. dohoda in 4690 gld. razhoda, tedaj 26. julija 450 gld. 77 kr. gotovega v kasi. S tem vspehom smemo za prvi začetek zadovoljni biti. Največje posojilo se je

dalo eni stranki 300 gld., najmanjše pak je bilo 35 gld. Posojila so se iz početka dajala na 3 do 6 mesecev, a ker se je mnogo posilcev zlasti izmed kmetov oglašalo, se je zdaj obrok vrnitve na 2 meseca skrajšal. Korist posojilnice se v obče priznava; tem čudneje je, da ravno oni gospodje, kateri bi imeli podpirati tak za slovensko kmetско ljudstvo silno potrební zavod, ne samo da kmete o tem ne podučujejo, ampak celo nasprotujejo. No pride še čas, da o tem resno besedo izpregovorimo.

— (Iz Sevnice) se nam piše 11. avgusta.: Volitev deželnega poslanca za naše okraje Brežice, Kozje in Sevnica bode 24. t. m. v Brežicah in so v ta namen volitve volilnih mož v okraji Sevnica, razen občine Sevnica, kjer se bode jutri volilo, se denes končale. Izid te volitve nam je vesel dokaz za zmago narodnega kandidata. Volili so se namreč na Blanci: Matija Medvešek, France Cirjak, Ivan Hlebec, France Novak, Ivan Gorišek in Jože Šrbec; v občini Brezje: France Dvoršek, v občini Anže: Anton Fabijančič, v občini Armeško: France Kozole, v občini Gorica: Jožef Petan, v občini Raztez: Ivan Vodopivec, v občini Senovo: Jakob Cirjak in France Kralj, v občini Stolovnik: Anton Ribič, v občini Zabukovje: Matija Požun, Ivan Volk, Jože Zalkar in Miklavž Kunšek sami narodnjaki, le v skozi in skozi potujčenem Rajhenburgu volili so najbolj zagriznjenga slovenskega sovražnika. — Sevnica, to smo prepričani, bo le narodno volila, kakor so dosedaj tudi druge občine okrajev Brežice in Kozje storile.

Kakor je uže znano, postavili so nemški ali prav nemčurski liberalci in ustavoverci g. Žnidaršiča za svojega kandidata; a za gotovo upamo, da propade Žnidaršič in da bode izvoljen narodni kandidat, če smo le edini.

— (Dr. Razpet) iz Postojne je menjal službo z dr. Škrabarjem v Ptui.

— (Iz Metlike) se nam piše, da nameravajo tamošnji rodoljubi ustanoviti posojilnično zadrugo. Prav tako, naj bi Metličane posnemala tudi druga slovenska mesta in trgi. Zlasti na Kranjskem je čudna zaspanost, kar se tiče združnega delovanja. Samo v Ljubljani je obrtniška posojilnica, sicer pa v celi deželi ne nahajamo nobenega denarnega zavoda. Dajmo si vendar enkrat sami pomagati, da ne bomo vedno stekali pod jarmom tujega kapitala.

— (Iz Žuženberka) na Dolenjskem se nam piše 8. avg.: Veselje me navdaja, ako berem o nekaterih krajih naše lepe domovine, v katerih se je naš mili narod iz dolzega spanja probudil in zapeljivcem hrbet pokazal. — A, žalost me zopet presune, ako se ozrem po drugih krajih, kjer narod še v temoti spi, in vsakemu širokoustnežu slepo verjame. — Eden taci krajev je žalibože Žužemberk največji trg Dolenjskega. Ker je tukaj narodno življenje mrtvo, zato se v tej zadevi od tega kraja nikoli nič ne bere. — Pokazala se je žalostna resnica pri zadnjih volitvah v državni zbor, da, sramujem se povedati, da je izmed ednajstih volilnih mož, 10 volilo „proklete grablje“ Dežmana in le eden se je skazal kot narodnjak.

— (G. Jugovic), deželni poslanec in župan v Kranji, je žalibog s svojim trgovinstvom faliral. Vsled tega bode v gorenjskih mestih nove volitve v deželni zbor treba. Njegov knjigovodja in tovariš Jener, se je sam ustrelil.

— (Iz slov. Bistrice) na Slovenskem Štajerskem se nam piše 1. avg.: Kar zadeva v našem okraju delovanje za omiko našega naroda slovenskega, smo nekoliko časa bolj na tihem, ali ne spimo. Čitamo še slovenske časnike in druge slovenske knjige pridno.

Naše „Bralno društvo“ ima knjižnico, ustanovljeno l. 1863. v spodbujanje slovenskega naroda po rodoljubih in visoko spoštovanih gosp. dr. J. Vošnjaku in Lovro Potočniku, tačasnemu kaplanu v slov. Bistrici in drugih. Ta knjižnica se je množila in se še množi ter uže šteje knjig več stotin. Pri tej priliki tudi opominjam, da še imam nekoliko matičnih knjig od leta 1871 in 1872 in dalje udom oddati, prosim naj mi urno matični udje naznanijo če še želijo matični udje biti da jih vpišem v letošnji imenik. Imam tudi nekoliko knjig: „Bojna služba“ od g. stotnika Komelja, nauk za fante, katere kličejo k vojakom, da se lahko naučijo za vojaka potrebnih rečij, mehko vezane 40 kr., trdo vezane 50 kr., dalje g. dr. Razlagovo „Pesarico“ v drugi lični izdaji, priročna knjižica za našo slovensko mladež in odraščene ljudi, mehko vezana po 60 kr., trdo vezana 70 kr. Kdor se po eno ali drugo teh knjig k meni potruji, jih dobi nekoliko ceneje.

Lovro Stepišnik.

— (Iz Trsta) se nam piše: V tržaški državni gimnaziji je bilo letos 171 dijakov. Na celej gimnaziji je bilo: Nemcev 74, Lahov 58, Slovencev 30, Grkov 11, in 1 Francoz. — V 8. razredu gimnazije se je vseh 18 dijakov za maturo pripravilo, katero so tudi dobro izvršili izvzemši enega, kateri bo pri začetku šolskega leta še enkrat izpit delal.

Z veseljem pa moram objaviti, da je mej 18 dijakov, kateri so maturo napravili 8 Slovencev, kateri so vsi iskreni rodoljubje, ter narastaj one moči, katero narod tako neobhodno potrebuje.

Tržaška gimnazija bi lahko še več Slovencev v svojej sredi imela, toda žalibog naši okoličani so v tem slučaju mrzli. Ne pošiljajo svojih otrok celo nobenega v gimnazijo in realko. Pošiljajo sinove rajši, da gredo mavto nosit in da se spride mej zidarji. Edina dva sina okoličanska sta v gimnazijo hodila; to je vendar jako malo od 40000 prebivalcev okolice. — Za slovenščino je tržaška gimnazija prav slabo preskrbljena. Od 18 pri maturi izprašanih in potrjenih

dijakov se bodo 9 juridičnim, 3 filosofičnim, 1 matematičnim in 1 tehničnim studijam posvetilo. 2 vstopita precej k pošti in eden k mornarstvenemu oskrbništvu, v bogoslovje neče iti nobeden.

— Iz Metlike) se nam piše 1. avg.: Pred dvema letoma ko se je tukaj kordon začel in naše okrajno glavarstvo nij semnjev odprlo ob času, ko jih je grof Chorinsky na prve glase, katere je o ponehanji živinske kuge iz Štajerskega in Hrvatskega čul, precej v Krškem odprl, mrmrali so naši ljudje in rekli, da je to neka politična kuga, ker v Krškem so vladni organi ljudem pravični, a pri nas je drugače! Pisalec tega in več drugim ljudem ta misel nij ondaj prijetno donela; ali denašnji dan, videči, da skozi toliko mesecev nij čuti niti videti nikake kužne bolezni, in da se pri vsem tem v Metliki, v kateri te bolezni niti ne poznamo, na vse prošnje nečejo privoliti semnji, in da se nečejo kordonske razmere opustiti, res bi se človek skoraj zapeljati dal, da se ta kordonska kalamiteta Črnomeljcem in Metličanom za kazen njih političnega narodnega držanja nalaga. Na mestih, ki so na nevarnejših mejah nego mi, kakor na priliko, Kočevje in celo Krško, katero ne samo na Hrvatsko kakor mi, ampak tudi na Štajersko mej, so uže zdavnaj odprli kordon in še uvek brez zlih nasledkov uživajo svobodo!

— (G. Widman), novi kranjski dež. načelnik se — kakor nam lokalni dopisnik piše — slovenskega jezika uči, vsak dan eno uro. Podučuje ga g. prof. Konšek. Za vadbo se bere „Slov. Narod“, kar je tem lažje, ker g. Widman uže češki razume.

— (B. Pino) je prevzel uže dež. namestništvo v Trstu in so se mu predstavili načelniki raznih oblastij.

— (Nadaljevalno-izobraževalni kurs za učitelje.) V letošnji kurs nadaljevanja učiteljskega izobraženja na Kranjskem so poklicani sledeči učitelji: Fr. Zetel iz Št. Lorenca, Janez Čuk iz Poloma, Matija Starec iz Št. Jurja pri Šmarji, L. Suhadolnik iz Šmartina pri Šmarni gori, Josip Jerom iz

Kostanjevice, Janez Rodič iz Št. Jurja pri Svibnjem, Valent. Lindner iz Tržiča, Janez Dolinar iz Zorice, Franc Zore iz Šmartina pri spodnjem Tolhinu, Groga Koželj iz Tujnice, Jurij Adlešič iz Kamnika, Janez Lenarčič iz Žira, Matija Japelj iz Logatca, Franc Kavšek iz Vinice, Fr. Schönbrunn iz Metlike, Jan Pregelj iz Vačjega, Šimen Punčah iz Št. Vida pri Zatičini, Alojz Medija iz Senožečega, Šimen Hiti iz Slapa, Janez Grebenec iz Radeč, Matevž Mrak iz Dovja. Vsak le-teh 21 učiteljev dobi 50 gld. za pot v Ljubljano in za hrano.

— (Na ljubljanski gimnaziji) je naredilo 19 študentov maturo, 5 jo ima ponoviti čez 2 meseca, 1 čez eno leto.

— (V Metliki) so pri občinskih volitvah voljeni sami narodnjaki.

— (Celjski dijaki) napravijo 30. avgusta veliko besedo v žavski čitalnici. Program je jako obširen in zanimiv, ker bode petje, godba, govori, dramatične predstave in na zadnje v ponedeljek tudi izlet v solčavske planine.

— (V Mokronogu) imajo učitelji krškega okraja 13. avgusta shod, v katerem se bode govorilo o predmetih deželne učiteljske konference.

— (Iz Visovelj) pri slov. Bistrici 4. avgusta: Naš glavni pridelek, vino, letos še precej obeta. Spomladanski mrazi so tukaj le malo škodovali, a toča je uže dvakrat padala in nekoliko grozdov oklestila. Grozdje se uže mehči in če ostane vreme tako ugodno, kakor dozdej, smemo upati prav dobro vino. Cena pa menda ne bode nazaj šla, ker je starine uže prav malo v kletih in se bode letos sicer več vina pridelalo, kakor lani, a ne toliko, kolikor v navadnih letih. V cvetji so se nekateri trsi hudo osipali; prav trdnega se je zopet malnik (šipon, Mosler) skazal, ki je prav poln in zraven žlahnine (španingerja) in erjavine (rother Portugiser) tukaj najbolj priljubljen trs. V kmetskih vinogradih se nahaja še dosti zelenike, ki je rada polna, pa daje kislo vino; zato jo gospodski lastniki trebijo in druge žlahne trse zasajajo. Kar se

tiče raznih plemenitih trsov, ki so se za poskušnjo tukaj zasadili, kakor: rizlec, treminec, muškat, klešec, klevnerji itd., treba še deset do petnajstletne skušnje, predno se sme z dobro vestjo izreči, katero teh plemen bi kazalo v teh krajih zasaditi.

— (Živinska kuga) po Dolenjskem je — kakor se nam piše — celò potihnila, požrla je veliko in lepe živine. Škode je dosti, ker vlada vsem poškodovanim nij dala odškodnine. Samo tisti so jo dobili, katerih živina je bila še živa in po komisiji ubita. Vlada je za novomeški okraj kacih 7 tisoč odškodnine plačala, komisije ne računjeno. Kordon še traja.

— (Prelesnik ujet.) Glasovitega ponarejevalca bankovcev in dezerterja Prelesnika so v Cesti pri Laščah na Dolenjskem žandarmi ujeli in v soboto v Ljubljano pripeljali. Ker je uže tolikokrat iz ječe ušel, čuvajo ga zdaj s posebno pozornostjo, t. j. trije vojaki so zdaj več na straži.

— (Pred celjskimi porotniki) je bil obsojen Jakob Vrhovšek iz Račjega blizu Maribora zavoljo uboja lastnega očeta na tri leta. Oglasil se je bil sodnji sam, in jokaje pravil, da ko sta enkrat pijana z očetom domov prišla, je on na očeta vrgel kamen tako nesrečno, da je naredila se rana, na kateri je potem njegov oče umrl. Vsi, mati, župan, župnik pravijo, da je Jakob dober in le v pijanosti nagle jeze. Zato, in ker očeta nij mislil ubiti, je obsojen samo na 3 leta.

— (Iz poljanske doline) se nam piše: Pri nas imamo dobro letino; pšenica je dajala še čez 1 mernik nasad (lani je dajala samo po pol mernika). Samo sadja ne bode veliko.

— (Iz Cerknega) na Goriškem se nam piše: Tako dobre žitne letine, kakor jo letos imamo, še stari ljudje ne pomnijo.

— (V Trstu) in okolici je bil 6. t. m. velik vihar ki je veliko škode naredil sadju in vinogradom. Strela je ubila neko deklico Jurevič, njeno sestro pa omamila, da so jo nezavedno v bolnico prenesli.

— (Potres.) S Trate v poljanski dolini se nam piše 10. t. m.: Denes zjutraj ob

7 $\frac{1}{4}$ uri smo čutili pri nas precej močan potres. Zemlja se je majala od zahoda proti vzhodu.

— (Toča.) Iz Žužemberka na Dolenjskem se nam 6. avgusta piše: Vsula se je bila 5. t. m. v Žužemberški okolici kakor oreh debela toča, bila več kot $\frac{1}{4}$ ure in je posebno po vinogradih veliko škode naredila.

— (Sneg) je v nedeljo padel na gorenjskih hribih in jim glave pobelil. Vsled tega smo imeli v nedeljo mrzlo jesensko vreme, v ponedeljek je bil zopet lep solnčen dan.

— (Vraže.) Na Gorenjskem, ne prav daleč od čudežnega Brezja so kmetje šolmaštra, ki je tudi mežnar, — pretepli, ker nij zvonil ko je zadnjič toča šla. Možakarji so v svoji neumnosti še preverjeni, da bi jo bil zvon odgnal.

— (Iz Sevnice) se nam piše 7. avg.: Denes ob pol 12. ure poludne se je delavec Jože Zagrajšek pri potiskovanju vozov na tukajšnjem kolodvoru spotaknil, z glavo na voz trčil in tako hudo ranil, da je omedlel in v 20 minutah umrl. Zapustil je rajnki še celo mlado ženo.

— (Velika nesreča po streli.) Iz Cerknega na Goriškem se nam piše: 5. avg. ob 11. uri predpoldne je na hribu Kojca pri Bukovem, 2 uri od Cerknega strela udarila, ter tri osebe na mestu ubila, dve teško, in dve manj ranila. Ti so kosili seno in ko je dež začel iti, so bežali pod neko košato smreko v zavetje, da bi se ne zmočili — kose so na drevo obesili. — Strela je v smreko udarila in kakor povedano 7 ljudij oškodovala. — Trije ubiti so bili oženjeni ter vsak zapusti nekaj otrok.

— (Utonil) je v soboto v Ljubljani pri št. peterskem mostu fant, ki je bil konja napajat v vodo prignat, v vodi s konja padel, in se ne mogel rešiti.

— (Umor.) 31. jul. je bila v zgornji Krčevini pri Ptujju kmetska dekle, 16 let stara, ko se je iz mesta vračala, kjer je sadje prodajala, v gozdu usmrtena najdena. Prerezan jej je bil trebuh in na vratu je ranjena. Ker nij imela več nego 40 kraj-

carjev pri sebi, umoril jo je najbrž kak nesramen pohotnež, ki jo je hotel spolsko posiliti.

— (5 tatov in 5 krav) so žandarmi v Ljutomer — kakor se nam od tam poroča — prignali. Ukradli so je bili te dni po noči pri sv. Tomažu, a vrli ljutomerski žandarmi se ujeli včeraj 3 babe in 3 krave, a denes pa 2 kravi, katere sta pa gnala lepo zvezana — ljubi in ljubica. Lep fantinski par to, pa „gliha vkup štrih“, veli star „kranjsk“ pregovor.

— (Volkovi.) Iz Ajdovca na Dolenjskem se nam piše: V hočevskih gorah se radi volkovje drže in marsikaterokrat se pride tudi k nam kateri potepat. Imamo zdaj zopet neprijaznega gosta, podavil nam je skoro že vse pse. Lovili smo ga že enok ali brez vspeha.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Za *deželne zbornice* dela ministerstvo vladne predloge. Vaznih in občno veljavno imajočih, bode menda letos malo.

Potovanje *cesarjevo* na Češko dela strah dunajskim centralističnim listom, kateri vidijo za grmom spravo s Čehi, a ta bi jim nikakor ne bila po volji. Naj se narodi prepirajo, zlasti Slovani naj se na steno pritiskajo, da Avstrija ostane slaba in se ne more okrevati; le tako se pripravlja za vasala pruskega vladarja. Čehi bodo povsod cesarja z demonstrativno slovesnostjo sprejeli. Nadvojvoda Albreht je že odpotoval na Češko.

Proti *škofu v Lincu*, znanemu nemškemu verskemu fanatiku Rudigieru traje kazensko preiskavanje zavoljo neke pridige v Kremsmünstru, v kateri je le-ta škof hujskal proti državnim konfesionalnim postavam. „Pobožni“ mož je svoje ovce pozivljaj, naj konfesionalnim postavam ne bodo pokorne. Zatorej je vreden, da ga doseže roka postave.

Vnanje države.

Iz *Bukarešte* poroča tamošnji vladni list, najbrž na reklamacije velikih držav, da Rumunija nij v zvezi s Črnogoro in Srbijo v ta namen, da bi mir v orijentu kalila in da politični agent Sturdza nij šel zavoljo tega v Cetinje. — Znano je, da taki preklici ne

veljajo dosti, kakor je znano, zakaj imajo diplomati jezike in peresa.

Na *Italijanskem* se je vlada vrgla na zasledovanje, proganjanje in zapiranje internacijonalcev. Papirji, katere so našli pri nekaterih zaprtih, kažejo baje, da je osnova internacijonalne zarote že daleč prišla.

Bivši Napoleonov maršal *Bazaine* je v noči od nedelje do ponedelka od otoka Marguerite pobegnil. Mož je grdo bil izdal francosko armado, potem k smrti obsojen, pa od Mac-Mahona pomiloščen. Iz trdnjave se je izpustil po vrvnih lestvicah in pobegnil na ladijo, katera je proti Italiji plavala. Francoska vlada je sklenila, da hoče ostro kaznovati sokrivce tega pobeга.

Na *Španjskem* se bratovsko klanje nadaljuje. Krvoločni puntar proti republikanski vladi don Carlos, od vse omikane Evrope zaničevan človek, je zopet dal osemdeset ujetnikov poklati. Karlisti so jih zaprli v neko cerkev, poslali jim tri duhovne, potem pa so jih po gručah gnali v mesnico. Enega ujetega oficirja, ki je duhovniku to nečlovečnost očital, preboli so za odgovor z bajonetom.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 3. in 4. avg.

Na zatožni klopi sedi Anton Črne zavoljo hudodelstva umora in tatvine.

Iz zatožnega spisa povzemamo sledeče: 4. januarja t. l. ob 8. zvečer prideta fanta Martin Pavlin in France Jurkovič iz Vinjvrha v Oblogorico v hišo vdove Marije Črne po domače Napoljonke, pri kateri je prvi od prvega tedna v adventu pr. l. navadno stanoval, ker je imel iz početka z njo, potem pa z njeno hčerjo Alojzijo ožje znanje. Martin Pavlin prinese soboj maslec žganja in za dva groša kruha, ter ukaže Francetu Jurkoviču, da naj se za mizo vsede in pije. Pavlin se vsede za peč k Alojziji Črne, katero večkrat vpričo vseh objame. Ker je bila mati Marija Črne zavoljo tega nevoljna in je hčeri ukazala, da naj gre od Pavlina proč, se vname mal prepir mej Marijo Črne in Martin Pavlinom, v katerega se je tudi Anton Črne mešal in se za svojo mater potegnil, grozeč svoji sestri s palico, če ne bo šla takoj proč od Pavlina; Pavlinu pa je

ukazal, da naj takoj njegovo hišo zapusti, ker nema pravice v njej kričati in razsajati.

Martin Pavlin pa se vstopi z nožem v roci k Antonu Črnetu in kriči: „Prr' moj' duš', kaj boš ti šlandra, če bi še trije taki prišli, kakor si ti, pa se jih ne bojim, jaz imam s sestro več zapovedati, kot ti in tvoja mati, in jo bom uže ubranil, če ne z drugim, pa z nožem“, — in pri tem sune z roko, v kateri je nož držal proti Črnetu, pa ga nič ne poškoduje. Ko se je potem Martin Pavlin zopet k Alojziji Črne obrnil in jo zopet z obema rokama objel, plane Anton Črne nanj, zgrabi ga z obema rokama za vrat, in ga peha od peči do mize, kjer mu najprvo vzame brez svinca nabito pištolo, katero je pri sebi imel, potem ga vrže znak na klop in ga začne daviti. Martin Pavlin vzame iz žepa nož, da bi se branil, vendar sta mu ga iz rok iztrgali Neža Pavlin in Marija Črne. Kakor je iz izpovedeb priči pri dejanji razvidno, je Anton Črne potem Pavlina dalj časa, skoraj pol četrt ure za goltanec držal in davil, dokler je zavest izgubil, potem ga je raz klop vrgel na trda tla in ga sedaj s sekirico, sedaj s težko železno zagozdo več kot 20krat na glavo udaril. Anton Črne prime potem na pol mrtvega, brezgibno na tleh ležečega Pavlina za noge in ga tira tako, da se je glava po tleh vlekla, okrog 90 sežnjev daleč na senožet in ga tukaj potem, ko se je prepričal, da še nij mrtev, s sekirico večkrat prav krepko po glavo udari, in sicer s toliko močjo, da so se udarci po izpovedbi Katarine Kastelec četrt ure daleč slišali in pri tem so čuli Črneta kričati: „Medved, ne boš gospodaril po Oblegorici, jaz sem gospodar Oblegorice, prr' moj' duš'!“ itd. Končno vrže umorjenega v tri sežnje globok graben, o katerem ga je pozneje sodnijska komisija našla.

Potem je šel Črne k sosedu Bernardu Prazniku, kjer je tam Janezu in Mihelu Prazniku in Francetu Črnetu brez ovinkov pripovedoval, da je Martina Pavlina s sekirico in z železno zagozdo ubil in v graben vrgel, zraven pa je djal: „Glavo sem mu z železno zagozdo raztolkel, kakor se

reztolče kači.“ Potem je še te priče v graben peljal in jim tu umorjenega Martina Pavlina pokazal in sicer na tistem kraju, kjer ga je pozneje sodn. kom. našla.

Obravnava v tej zatožbi nij spravila posebnih določilnih novih okolnosti na dan. Zatoženec Anton Črne je ostal dosleden tudi pred porotniki s svojim zagovorom, da nij imel namena, usmrtiti Črneta, da pa se je branil pred zlo silovitim Pavlinom, ki mu je z nožem grozil, in tudi uže obleko na prsih prerezal. Karakteristična za usmrtenega Pavlina je pa izpovedba svedokov Franceta Črneta in Marije Zupančič, katera dva sta mirno pred sodiščem izgovorila, da je zatoženec prav storil, ko je ubil Pavlina, kateri je bil zelo „grd“ t. j. silovit, nepošten človek, pred katerim so se bali vsi ljudje, kateri so imeli nesrečo priti z njim v dotiko. Priča pravi: „če bi ne bil Črne ubil Pavlina, bi bil pa Pavlin Črneta.“ Prvi teh dveh svedokov France Črne je trdil, da se mu je prav „dobro zdelo“, ko je čul, da je Pavlin ubit, ker je vsaj sedaj prost strahu pred njim. —

Po posvetovanji ki je trajalo skoro 1³/₄ ure so odgovorili porotniki na prvo vprašanje enoglasno: „da“ in so s tem, spoznali, da je obtoženec kriv hudodelstva umora. Sodišče je potem obsodilo Ant. Črneta zarad hudodelstva umora in tatvine za 10 let v težko ječo poostreno z enim postom vsak mesec, ker ga zavoljo njegove mladosti — nij še 20 let star — po postavi k smrti obsoditi ne sme.

Gospodarske stvari.

Čebelarstvo.

(Spisuje Blaže Pernišek.)

I.

Izmej gospodarskih znanostij je čebelarstvo, o katerem hočem pisati Slovencem par besedij.

Mi Slovenci bivamo po krasnih krajih, koder cvete v milem podnebj mnogo raznih rastlin po apnenej podlagi, katera je najsposobniša za sladorno (cukreno) razvijanje mnogoterih rastlin. Ker so baš taki kraji jako ugodni uspešnemu nabiranju čebelnih-

slasčice in ker čebelarstvo jako malo truda in stroškov prizadeva, naj bi torej Slovenci več pozornosti obračali na to zanimivo kmetijstvo panogo, nego se je splošno do zdaj, da bi v bodočnosti reči mogli, ka čebele „Slovenecem cekine nesó.“

Istina je, da so se izmej naših rojakov kranjski Slovenci do denšnjega dne najbolj odlikovali v čebelarstvu, da, celo čebele kranjske narode (plemena) slove po širocem svetu, česar tudi čebelarstvo slovstvo ne taji.

Kakor se sploh vsaka reč v 19. stoletji urno prenareja, izboljšuje ter napreduje, tako je tudi kolo večnega časa privetrilo moža, kateri je odprl nova velikanska vrata vsem umnim čebelarjem in vsled tega mora odpasti vse prejšnje okorno čebelarstvo ter prostor odstopiti novej iznajdbi Dzirzonovej. Dzirzon je bil župnik na Šleskem. Pa, kakor se je uže premnogim temeljito mislečim ljudem zgodilo, tako je zadela tudi tega globoko idočega preiskovalca prelube naše matere narave nemila osoda: izobčili so ga iz sv. cerkve. Ako je Dzirzon s kom na vs križ prišel s se svojo bistrumnostjo, to naj nas dalje ne briga, nego zanimivo je za nas, da vemo, ka je on s se svojo iznajdbo občenemu človečanstvu neizmerno veliko koristil, za kar naj mu slava doni na — veke!

Oče, ki je uže izročil posestvo svojemu sinu, kratkocasi se brez velicega truda s čebelarstvom in vsakdo, če tudi družega posestva nejma nego le čebelnjak s čebelami, si s kratkočasenjem večkrat priredi lepe peneze. Komur je znana Dzirzonova iznajdba, ta mora priznati, ka brez Dzirzonovih načel nam nij misliti umnega čebelarstva. Predno pa preidem k stvari, izrekam, da naj bi bil v bodočnosti vsak slovenski gospodar Dzirzonov čebelar.

Kdorkoli se hoče z vspehom baviti s kakoršno stvarjo, treba mu je dobro poznati. Tako treba tudi čebelarju znati prečudno življenje jako čednih in marljivih čebel, ako hoče uporabljati Dzirzonovo iznajdbo.

V vsakem zdravem panji je o poletnem času kacic 10.000 do 60.000 čebel in sicer 90 — 95% delak, 5 — 10% troto in čna matica. Kar se pa tiče čebelnega spola, dokazuje nam znanstvo, da so delalke in matica ženskega, troti pa moškega spola. Mej delalko in matico je ta razloček, da se je matica odgojevala v velikej celici (luknjici), kjer se je mogla popolno razviti, dočim pa se delalke v jako malih celicah izreajo, kje se mogó deli njenega života le pokvečeno izobraziti, da nejsó zmožni njeni spolni

organi za uplemenitev. Matica pravilno torej leže vsa jajčica za matice, delalke in trote. Navadno se začenja leči v marciji in nehuje v avgustu. Na dan more iznesti 100 — 3000 jajčic. Ker živi matica navadno 3 — 4 leta, more jih iznesti 1½ milijon. Tega pa tudi treba, kajti na sto in tisoče se pogubi delalk na bratvi, ako jih iznenadi nevihta itd. na 1 — 2 uri dolgej poti.

Ako opazujemo matico, vidimo, da izleže 1 minuto 3 — 6 jajčic. Ako zaznamujemo novo matico s tem, da jej pristrižemo habici (peruti), prepričamo se, da živi katera še črez 4. leto. Kranjske čebele so rujave, italijanske pa imajo rumen pas; ako tedaj vzamemo navadno našo matico iz panja in na njeno mesto damo čebelam italijansko matico z rumenim pasom, prepričali se bodemo, da bode v kacih 8 tednih (često uže v 5 tednih) uže ves roj — rumen, to je vse čebele iz jajčic italijanske matice. (Dalje prih.)

Razne stvari.

* (Poslednji grenadir.) V Parizu je umrl poslednji francoski grenadir, kateri je bil z Napoleonom na otoku Elba. Laurent je bil podoficir v polku grenadirjev cesarskih, ko se je Napoleon leta 1814 v Fontainebleau cesarstvu odpovedal. Spremlil je Napoleona na Elbo, odkod se je ž njim vrnil na Francosko. Pri trdnjavi Antibes je bil ujet. Pozneje za kapitana imenovan, živel je v Parizu v hotelu za invalide, kjer je v 84. letu svoje starosti umrl.

* (Srbski patrijarh) Ivačkovič bode imel 70 do 100.000 goldinarjev letne plače. Kako si ti višji „dušni pastirji“ nosenje svoje palice drago plačati dajo pri vseh verah!

Tržna poročila.

— Iz Dunaja 8. avgusta. Na vseh žitnih sejmih so se žitne cene znižale in zdaj upamo, da žitna kupčija živahnejša postane in zlasti, da se začne prodaja v vnanje dežele. Denašnji promet pa nij bil poseben, ker prodajalci se nečejo s ceno nazaj, kupcem pa se sedanja cena še zmirom previsoka zdi. Pšenice se je 40.000 vaganov prodalo, banaška (88 fantov) po gl. 6.50, slovaška po gl. 6.32, požunska po gl. 6.60. Rež se drži v ceni, ker se je malo privaža; plačala se je po gl. 4.90 do gl. 5.30. Ječmen pa se je v izobilji ponujal tako, da je najboljši za 15 do 30 kraje., slabeji pa za 25 do 30 kraje. v ceni padel; kupil se je po gl. 3.75 do 4.20 za vagan. S koruzo nij bilo nobene kupčije, tudi z ovsem prav malo,

— Iz Pešte, 8. avgusta. Celi teden nijsmo imeli dežja in tudi po deželi je le na malo krajih deževalo. Vreme je tedaj še zmirom suho, samo vročina nij več tako huda. Spravljen je žita in mlačva se torej lahko vrši; a žita se na sejem še ne privaža toliko, koliko bi trebalo, da se kupčija bolj razvija. Kmalu pa pričakujemo mnoge barke z žitom od spodnje Donave. Kako zelo letos vse rastline zaostajajo v rasti, nam kaže koruza, krompir, posebno pa sadje in vinogradi. Grozdje se je sicer že začelo prodavati, pa je tako kislo, da se bi pač ne smelo grozdje imenovati. Pšenica je za 10 do 15 kr. v ceni nazaj šla ter se je kakih 70.000 centov po tej znižani ceni od gl. 5.40 do gl. 5.50 prodalo. Rež se je začetkom tedna lahko prodala, potem pa zanjo nij bilo kupcev; cena jej je bila gl. 4.10 do gl. 4.30. Ječmen je našel dosti kupcev po gl. 3.50 do gl. 3.90, slaběji po 2.75 do gl. 3.20. O koruzi se iz dežele poroča, da je po suši v rasti zadržana; zato so špekulantni bolj po njej segali ter jo po gl. 4.10 do gl. 4.15 plačali; v terminu se je barantalno po gl. 3.60 do gl. 3.80 cent. Oves je za 20 do 25 kr. padel in koncem tedna bil po gl. 2.22 do 2.30. Z moko je še zmirom slaba kupčija in bode slaba ostala, dokler pšenica ne pride do tiste cene, da je mogoče konkurirati v tuje dežele. Otrobi se pa radi kupujejo, fine so po gl. 3.30, ordinarni po 3 gl. cent. — Ovčje volne se je 1500 centov prodalo; cene za suknene volne so stalne po gl. 138 do 150. Po svinjski masti se je močno povpraševalo in se je cena vzdignila na gl. 43—44 za mestno blago, na gl. 42—43 za ameriškansko; špeh pa na gl. 40—41. Loj je po gl. 25 $\frac{1}{2}$ — 26. Bosnijske slive v

terminu (november) po gl. 16 $\frac{1}{2}$ cent. S fižolom in grahom nij posebne kupčije; beli bob je po gl. 5 $\frac{1}{2}$ cent. Ježic se je 800 čebrov po gl. 13 do 15 $\frac{1}{2}$ prodalo. Mizarski lim stalno po gl. 27 $\frac{1}{2}$ do 29.

Tržne cene.

V Ljubljani 12. avgusta 1874.

Pšenica 5 gl. 60 kr.; — rež 3 gl. 40 kr.; — ječmen 3 gl. — kr.; — oves 2 gl. 10 kr.; — ajda 4 gl. 50 kr.; — prosó 4 gl. 50 kr.; — koruza — gl. — kr.; — krompir — gl. — kr.; — fižol 6 gl. 60 kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 $\frac{2}{3}$ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 30 kr.; — teletine funt 24 kr.; — svinjsko meso, funt 36 kr.; — sena cent 1 gl. 20 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 6 gl. 50 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Loterijske srečke:

V Gradcu 8. avgusta: 50. 60. 82. 33. 44.
Na Dunaji 8. avgusta: 31. 5. 45. 60. 43.

Oznaniilo.

Dne 27. avgusta t. l. bodo v Podgori pri št. Vidu poleg Ljubljane

tri hiše in pripadajoči travniki, njive in hribi iz proste roke po očitni dražbi na prodaj, in sicer vsaka parcela posebej. — Natančneje se izve pri lastniku

Janez Knez-u vulgo Ančnik
v spodnji Šiški.

(21—1)

Oznaniilo.

Podpisani se usója uljudno oznanjati, da je kupil

lekarnico „pri zlatem orlu“
v Ljubljani,
(pred črevljarskim mostom, tik judovske ulice)

in po odloku sl. c. kr. deželne vlade od 5. dne t. m., št. 4200 dobil potrebno obrtno dovoljenje.

Opiraje se na skoro 20letne izkušnje, katere sem pridobil si pri farmacevitičnem poslu v različnih kronovinah našega cesarstva, posebno poslednjih 6 let kot provisor ene najimenitnejših lekarnic dunajskih, držnem se zagotavljati, da mi je moči ustreči vsaki terjati gospodov zdravnikov in p. n. občinstva.

V Ljubljani, 23. julija 1874.

(20—3)

Z vsem spoštovanjem

Josef Svoboda.